

Giải pháp nâng cao chất lượng học tập, rèn luyện theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh đối với sinh viên Trường Đại học Hàng hải Việt Nam

Trần Thị Kim Ngân*

*Sinh viên KTB62CL, Trường Đại học Hàng hải Việt Nam

Received: 08/3/2024; Accepted: 14/3/2024; Published: 21/3/2024

Abstract: Studying and following Ho Chi Minh's ideology and ethics has great significance for the young generation of Vietnam in general, and students of Vietnam Maritime University in particular. The article affirms the meaning of studying and following Ho Chi Minh's ideology and ethics for Vietnamese students in the new era. From there, we propose some solutions for learning and training according to Ho Chi Minh's ideology and ethics for students of Vietnam Maritime University, suitable to the current practical conditions of the University.

Keywords: Ho Chi Minh Thought; studying, training, students, Vietnam Maritime University

1. Đặt vấn đề

Chúng ta đang ở trong thời đại công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước; khi tình hình thế giới đang có nhiều diễn biến thật phức tạp. Vì vậy, bản thân mỗi người, đặc biệt là sinh viên cần phải trang bị cho mình những kiến thức và kỹ năng cần thiết để đáp ứng kịp thời trước mọi tình thế. Một trong những tấm gương tiên phong cho sự linh hoạt, có khả năng ứng biến cao, không ai khác chính là Bác Hồ. Điều này được thể hiện rất nhiều trong cuộc đời và sự nghiệp của Người; vượt qua sự thành công đưa đất nước ra khỏi ách nô lệ, thiết lập nền độc lập – hoà bình trên lãnh thổ Việt Nam. Việc học tập tư tưởng Hồ Chí Minh sẽ giúp sinh viên rèn luyện đạo đức; củng cố tư duy, lý luận chính trị - kinh tế - xã hội, xây dựng đất nước phát triển giàu, mạnh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Ý nghĩa của việc học tập Tư tưởng Hồ Chí Minh đối với sinh viên trong thời đại mới

Thứ nhất, học tập Tư tưởng Hồ Chí Minh giúp các bạn sinh viên sớm tìm ra sứ mệnh của mình đối với bản thân và xã hội

Khi đọc và tìm hiểu quan niệm của Hồ Chí Minh về các vấn đề thực tiễn trong đời sống kinh tế - chính trị - văn hoá – xã hội của Việt Nam, sinh viên sẽ nhận ra tất cả đều có sự tác động qua lại lẫn nhau. Mang đúng tinh thần : “Một người vì mọi người, mọi người vì một người”, sinh viên hiểu ra rằng những hành động nhỏ của mình cũng có thể ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp đến cộng đồng và ngược lại. Từ những hiểu biết đó, sinh viên sẽ có những hành động đúng đắn, đưa ra những quyết định sáng suốt trong

cuộc đời.

Biết được sứ mệnh của bản thân, sinh viên sẽ biết mình sống để làm gì, cống hiến vì điều gì, giá trị mình đem tới, tại đây, là những gì. Mục tiêu ở mỗi giai đoạn sống có thể khác nhau, song, sứ mệnh mới là mục đích cao nhất mà con người cần đạt được trong cuộc đời của mình. Gắn vào cuộc đời của Hồ Chủ tịch, quá trình Người ra đi tìm đường cứu nước và kể cả khi trở lại quê nhà để chỉ đạo nhân dân được ghi lại theo các mốc thời gian cụ thể, rõ ràng và đều có các kết quả khác nhau. Nhưng, suy cho cùng, Người mang một sứ mệnh lịch sử vô cùng to lớn, dẫn dắt đường lối giải phóng dân tộc Việt Nam.

Thứ hai, học tập Tư tưởng Hồ Chí Minh để hiểu rõ về giá trị về đạo đức và pháp luật, sống nhân văn và chủ nghĩa

Hồ Chí Minh coi đạo đức là nền tảng của người cách mạng, cũng giống như gốc của cây, ngọn nguồn của sông, của suối. Như Người vẫn thường nói, đối với con người, sức có mạnh mới gánh được nặng và đi được xa; người cách mạng phải có đạo đức cách mạng mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng. Bởi lẽ, sự nghiệp độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội là sự nghiệp rất to lớn, khó khăn và nặng nề; con đường đi đến độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội là con đường dài, không phải là một đại lộ thẳng tắp. Nó đòi hỏi sự phấn đấu không ngừng của mỗi người, mỗi thế hệ, hơn nữa còn của nhiều thế hệ nối tiếp nhau. Chăm lo cái gốc, cái nguồn, cái nền tảng ấy phải là công việc thường xuyên của toàn Đảng, toàn dân, của mỗi gia đình và mỗi người trong xã hội ta.

Trong những năm trở lại đây, đạo đức của con

người ta lại đang bị bóp méo, tội phạm pháp luật có dấu hiệu bị “trẻ hoá”. Tại Hải Phòng, hiện trạng học sinh – sinh viên vi phạm trật tự xã hội ngày càng gia tăng. Hệ quả từ việc coi thường đạo đức và pháp luật của giới trẻ. Nhưng nhìn sang một khía cạnh khác là do các bạn chưa được giáo dục toàn vẹn về những hành vi phải, trái, đúng, sai của mình. Như vậy, cần phải đẩy nhanh việc tìm kiếm và áp dụng những biện pháp cụ thể có hiệu quả để nâng cao nhận thức của các bạn học sinh – sinh viên trong thời đại mới.

Thứ ba, học tập Tư tưởng Hồ Chí Minh để củng cố lòng tin của sinh viên nói riêng, nhân dân Việt Nam nói chung với cán bộ, Đảng viên, và Chính quyền nước nhà

Cùng với xu thế phát triển mạnh mẽ, nhiều vấn nạn đã xảy ra ngay trong nước cũng như nước ngoài; được đưa tin liên tục trên đài báo và các công thông tin đại chúng. Từ đây có thể thấy rằng, Đảng và Nhà nước ta đã làm tốt vai trò của mình với nhân dân, đất nước; phát hiện kịp thời và nhanh chóng xử lý các hành vi sai phạm, có ý chống phá, làm thiệt hại tới nước nhà.

Trong quan niệm của Hồ Chủ tịch về “Nhà nước của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân”, sinh viên hiểu được giá trị cốt lõi của nhà nước mà mình đang sinh sống. Người khẳng định: *“Trong Nhà nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà của chúng ta, tất cả mọi quyền lực đều là của nhân dân”*. Nguyên lý “dân là chủ” khẳng định địa vị chủ thể tối cao của mọi quyền lực là nhân dân. Bên cạnh đó, theo quan niệm của Hồ Chí Minh, *“nhân dân có quyền lợi làm chủ, thì phải có nghĩa vụ làm tròn bốn phận của công dân, giữ đúng đạo đức công dân”*. Hồ Chí Minh đặt vấn đề với cán bộ Nhà nước phải “làm sao cho được lòng dân, dân tin, dân mến, dân yêu”, đồng thời chỉ rõ: *“muốn được dân yêu, muốn được lòng dân, trước hết phải yêu dân, phải đặt quyền lợi của dân trên hết thảy, phải có một tinh thần chí công vô tư”*.

Những chính sách rõ ràng, việc làm cụ thể đã đưa đất nước lên đà phát triển, hội nhập quốc tế là những dấu hiệu khả quan để sinh viên củng cố lòng tin vào đất nước, an tâm học tập khi còn ngồi trên ghế giảng đường, tự tin bước ra trường đời để làm việc và cống hiến cho xã hội, tiếp nối truyền thống dựng nước và giữ nước bao đời nay của dân ta.

2.2. Một số giải pháp học tập, rèn luyện theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh đối với sinh viên trường Đại học Hàng hải Việt Nam

Một là, phát triển khả năng tự học của sinh viên, tối thiểu hóa sự “nhàm chán”

Tác giả cho rằng điều này có thể giải quyết được bằng cách giảm bớt thời gian đứng lớp của giảng viên, yêu cầu khi tổng kết đánh giá môn học phải dễ dàng. Có thể khi đọc đến đây, đại bộ phận các bạn sinh viên không còn phải ngồi ê trề trên giảng đường hay gục ngã trước giáo trình của môn học này. Và tất nhiên, các bạn sẽ phải đứng lên để tự nghiên cứu, tìm ra cách học cho bản thân mình dưới sự hướng dẫn của thầy cô giảng viên. Một trong những cách làm tiêu biểu và phổ biến đã được áp dụng cho nhiều môn học đó là tổ chức các tiết tự học. Cụ thể, giảng viên sẽ chia nhóm và giao nhiệm vụ chuẩn bị phần tìm hiểu cho các nhóm, sau đó nghiệm thu tại lớp và được giảng viên đánh giá cuối cùng. Đây là một phương pháp có hiệu quả tương đối cao khi sinh viên đến với kiến thức một cách chủ động, đồng thời cũng cải thiện các kỹ năng khác như làm việc nhóm, tìm kiếm và chất lọc thông tin, thuyết trình, vấn đáp...

Hai là, phát triển cơ sở hạ tầng hiện đại, tạo cảm hứng học tập cho sinh viên.

Hiện nay, trường Đại học Hàng hải Việt Nam đã và đang có nhiều cải cách trong giáo dục và phát triển cơ sở hạ tầng; tuy nhiên vẫn còn khá hạn chế. Tình trạng máy chiếu chập chờn; quạt, điều hoà không đáp ứng đủ trong những ngày hè vẫn còn xảy ra tại nhiều phòng học. Điều này làm cho không chỉ sinh viên mà cả giảng viên cũng khó khăn trong buổi dạy, mất hứng, khiến cho hiệu suất học tập bị giảm sút. Bên cạnh đó, một trong những vấn đề cũng được quan tâm chính là chất lượng âm thanh của lớp học. Thường, một phòng học của trường tương đối rộng rãi và số lượng sinh viên một lớp lại đông. Chính vì vậy, nếu giảng viên chỉ nói ở trên bục giảng hay bất kỳ một vị trí nào trong lớp học cũng không thể phát huy tối đa âm lượng của mình để truyền tới tất cả sinh viên, thông tin dễ bị sai lệch, “tam sao thất bản”. Nhiều giảng viên cũng đã chuẩn bị những micro – loa cá nhân, nhưng cũng gây ra hạn chế khi giảng viên chỉ được đi lại trong một khoảng không gian nhất định do đặc tính của thiết bị yêu cầu kết nối gần. Hay khi sinh viên và giảng viên thuyết trình, trong bài giảng chứa video có âm thanh, loa của máy chiếu thường khá “rè” tai hoặc không có, khiến chất lượng truyền tải bị giảm đi phần nửa, không hiệu quả. Do đó, nhà trường có thể xây dựng biện pháp hữu hiệu hơn cả bằng cách lắp thêm loa gắn tường và có thể sẵn thêm micro riêng cho giảng viên ở mỗi phòng học. Khi đó, không chỉ giảng viên mà sinh viên vẫn có thể sử dụng trong mỗi bài tự học hoặc phát biểu. Một chất lượng âm thanh tốt sẽ giúp cho buổi học có được hiệu suất tăng cao.

Vẫn còn nhiều công việc khác mà nhà trường cần nhanh chóng triển khai để tạo cho sinh viên môi trường học tập tốt nhất. Trong triết học Mác Lê – nin đã từng nói: “Vật chất quyết định ý thức”. Khi môi trường trở nên tốt hơn, các bạn sinh viên cũng sẽ có hứng thú để học tập và tự tin phát triển bản thân hơn. Qua nhiều năm, công tác sinh viên của nhà trường, Đoàn, Hội đã đạt được rất nhiều thành tựu. Vì vậy, trong tương lai, mong rằng trường Đại học Hàng hải Việt Nam vẫn có thể tiếp nối những thành công đó để xây dựng một môi trường học tập văn minh - hiện đại, tiếp tục giữ vững vị thế của mình trong nền giáo dục của nước nhà và vươn xa hơn nữa!

Ba là, phát triển, bồi dưỡng tư tưởng và tinh thần cách mạng cho sinh viên bằng những sản phẩm số hoá

Trong thời đại công nghiệp hoá – hiện đại hoá, con người luôn tìm cho mình những “thức ăn nhanh” để kịp chạy đua với cuộc sống hối hả hiện nay. Thật khó để tìm thấy hình ảnh một bạn sinh viên đang ngồi đọc truyện hay sách, hơn nữa là các cuốn tư liệu lịch sử. Các bạn có xu hướng xem phim, nghe podcast nhiều hơn. Vì vậy, việc chuyển đổi số, đưa các nội dung lịch sử, tư liệu cách mạng được cải biên vào trong phim ảnh để sinh viên dễ dàng tiếp cận, hiểu hơn quá trình xây dựng và bảo vệ đất nước đã từng trải qua nhiều gian khổ như thế nào, từ đó sinh viên sẽ phát triển lòng yêu nước và có ý thức hơn trong việc giữ gìn nền độc lập của đất nước, thấm nhuần các giá trị tốt đẹp cũng như trân trọng từng giai đoạn phát triển của Tư tưởng Hồ Chí Minh song song với sự trưởng thành của nước nhà.

Bốn là, phát huy vai trò của tổ chức, đoàn thể trong công tác xây dựng đạo đức cho sinh viên.

Tiến sĩ Nguyễn Quỳnh Phương, Trưởng Khoa Tâm lý giáo dục, Trường Đại học Hải Phòng cho rằng: “Trẻ vị thành niên là độ tuổi phát triển nhanh chóng về mặt thể chất, nhưng chưa trưởng thành về tâm lý, thậm chí có xu hướng nổi loạn, thiếu kỹ năng quản lý cảm xúc. Do đó, nếu không có sự quan tâm thường xuyên của gia đình và xã hội, có thể dẫn đến hành vi phạm tội khi bị đối tượng xấu dụ dỗ. Để ngăn ngừa, trước hết cần sự quản lý thường xuyên, liên tục của gia đình. Chính quyền địa phương, đoàn thể phối hợp gia đình, nhà trường đẩy mạnh giáo dục pháp luật tới các em để nâng cao nhận thức, ngăn ngừa vi phạm.”

Bên cạnh việc giáo dục, tuyên truyền từ sách vở, báo đài và các phương tiện truyền thông khác; thực hành sẽ giúp sinh viên củng cố kiến thức thông qua những cuộc thi, khơi dậy sự hứng khởi và niềm đam

mê hơn. Hiện nay, Ban Chấp hành Đoàn TNCS, Hội sinh viên cũng như các bạn Đoàn viên, Hội viên, Sinh viên trường Đại học Hàng hải Việt Nam đã đều có sự quan tâm và niềm đam mê tới những đấu trường tri thức nhằm nâng cao khả năng nhận thức và thể hiện năng lực của mình về Tư tưởng Hồ Chí Minh và các lĩnh vực liên quan. Mong rằng trong khoảng thời gian tiếp theo, Nhà trường cũng sẽ mở rộng hình thức tổ chức cũng như cuộc thi để các bạn sinh viên trong Mái trường Đại dương có cơ hội giao lưu, học hỏi, củng cố kiến thức của bản thân mình.

3. Kết luận

Hồ Chí Minh luôn khẳng định vị trí, tầm quan trọng của biển, đảo trong sự nghiệp bảo vệ và kiến thiết đất nước. Người khẳng định: “Nước ta ở về xứ nóng, khí hậu tốt. Rừng vàng, biển bạc, đất phì nhiêu”. Theo Người, “biển bạc” chính là của cải vật chất, là sự giàu có nếu khai thác tốt tiềm năng, đi liền với bảo vệ biển; biển, đảo chứa đựng tài nguyên có giá trị về kinh tế, nối liền không gian kinh tế đất nước với khu vực và thế giới. Qua đây cũng có thể thấy rằng, đối với sinh viên ngành Kinh tế Vận tải Biển nói riêng và sinh viên trường Đại học Hàng hải Việt Nam nói chung, ngay từ khi bước vào trường cũng đã mang trong mình trọng trách lớn lao và khác biệt hơn hẳn so với các trường đại học khác vì là trường Hàng hải duy nhất tại Việt Nam và cũng được đặt tại Thành phố Hải Phòng – Thành phố Cảng, nơi có cảng biển lớn nhất phía Bắc Việt Nam, đồng thời cũng là trung tâm kinh tế, văn hoá, y tế, giáo dục, khoa học, thương mại và công nghệ của Vùng duyên hải Bắc Bộ. Chính vì vậy, việc giáo dục để đưa các bạn sinh viên có được những nhận thức đúng đắn và sớm nhận ra vai trò của mình đối với quê hương đất nước lại càng quan trọng và gấp rút hơn bao giờ hết. Và một lần nữa, môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh lại khẳng định giá trị của mình đối với việc bồi dưỡng tư tưởng cho các bạn sinh viên là thực sự cần thiết và phải được coi trọng.

Tài liệu tham khảo

1. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t8, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội - 2011, tr.262
2. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t9, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội - 201, tr.258
3. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t4, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội - 2011, tr.52
4. Khoa Lý luận Chính trị, trường Đại học Hàng hải Việt Nam, *Báo cáo kết quả thực hiện nghị quyết hội nghị cán bộ, viên chức, người lao động năm học 2022 - 2023 và phương hướng nhiệm vụ năm học 2023 - 2024*, Hải phòng - 2023